

Ontdek de pleegouder in jezelf

Met deze brochure willen we jullie kennis laten maken met pleegzorg, de procedure om pleegouder te worden en met Rubicon jeugdzorg.

Wij hopen dat het jullie helpt in de oriëntatie in de pleegzorgwereld en wensen jullie in ieder geval succes in het maken van een weloverwogen keuze. Wanneer we in deze brochure over 'jullie' spreken, dan kan daar ook 'jij' staan, want ook alleenstaande kandidaat-pleegouders zijn welkom.

Deze brochure is goed digitaal te lezen, maar ook gemakkelijk te printen (13 pagina's).

INHOUDSOPGAVE

1. Wat is pleegzorg?.....	2
Welke soorten pleegzorg kennen we?	4
Rubicon jeugdzorg	6
2. Voorbereiding	6
3. Levensboek en STIP training	8
STIP criteria	8
4. Jullie zijn aspirant-pleegouder!	10
Financiën.....	11
5. Rechten van pleegouders.....	12
6. Meer weten?.....	13

Het leven delen met een pleegkind kan pas als jullie eigen leven op orde is. Een pleegkind kan nooit een gat opvullen.

1. Wat is pleegzorg?

Pleegzorg is een vorm van jeugdhulpverlening, waarbij pleegouders kinderen van een ander opvangen. Het gaat hierbij om kinderen tot 21 jaar met een mogelijke uitloop tot 23 jaar, die tijdelijk niet bij hun eigen ouders kunnen wonen.

Dit kan voor korte duur zijn, maar ook voor langere tijd. Het kan acuut nodig zijn, of er kan tijd genomen worden voor een match (kennismaking en inloop). Pleegzorg kan voor de weekenden nodig zijn en (delen van) de vakanties, voor doordeweeks of voor zeven dagen per week.

Het is de bedoeling dat de kinderen na verloop van tijd - als dat veilig en verantwoord is - weer teruggaan naar hun ouders of iemand anders in hun eigen netwerk. In bijna alle situaties onderhouden de pleegkinderen daarom (intensief) contact met hun ouders en hun netwerk (familie en vrienden). Want hoe de omstandigheden van deze kinderen ook zijn geweest, in de praktijk blijven ze loyaal aan hun ouders.

Pleegkind

Ieder kind kan pleegkind worden. Een kind wordt pleegkind als zijn vader en/of moeder (tijdelijk) niet meer (geheel) voor hem kunnen zorgen. Het kind gaat dan (gedeeltelijk) naar een ander gezin, waar wel voor hem gezorgd kan worden. Als een kind in een pleeggezin gaat wonen, gebeurt dit niet van de een op de andere dag. Vaak heeft een kind dan al een heel zware periode achter de rug. Voor een kind is het heel moeilijk om zich als een 'gewoon' kind te gedragen, omdat het nog zo weinig 'gewone' dingen heeft meegemaakt. Vaak snappen andere mensen daar helemaal niets van. Mensen kunnen denken dat het geen normale kinderen zijn of heel moeilijke kinderen. Soms denken mensen zelfs dat pleegkinderen allemaal heel lastige kinderen zijn.

Maar bekijk het eens van de andere kant: een kind komt in een pleeggezin. Bij andere mensen in huis, die zich als ouders gedragen. Hij (of zij) woont niet meer bij de eigen ouders, niet meer in het huis waar hij altijd gewoond heeft en moet vaak ook naar een andere school. Het kind heeft dan een nieuw thuis, maar het weet niet voor hoe lang. Dit is heel moeilijk voor het kind. Het kind kan verdrietig zijn dat het weer ergens anders naartoe moet of dat het zijn ouders niet meer mag zien. Hij kan bang zijn om vriendjes te maken uit angst dat hij ze straks toch weer kwijtraakt. Het kan zijn dat een kind zich hierdoor alleen voelt en onzeker, dat het zich op school niet goed kan concentreren en zich anders gaat gedragen. Pleegkinderen vragen daarom, zeker in het begin, extra zorg en aandacht van hun pleegouders.

Redenen die een rol kunnen spelen als een kind pleegkind wordt:

- Een van de ouders of beiden hebben persoonlijke problemen, waardoor de opvoeding voor de ouder(s) erg zwaar wordt en zij het (tijdelijk) niet aankunnen
- Een van de ouders of beiden zijn verslaafd aan alcohol en/of drugs en kunnen daardoor het kind niet opvoeden
- Een van de ouders of beiden verwaarlozen en/of mishandelen het kind
- Het kind heeft (ernstige) gedragsproblemen, waar de ouder(s) niet mee om kan/kunnen gaan
- Er bestaan grote problemen tussen de ouders waardoor ze hun kind niet goed kunnen helpen, verzorgen en opvoeden
- De relatie tussen ouder(s) en kind is ernstig verstoord

Een pleegkind houdt altijd contact met zijn ouders en familie. Het is afhankelijk van de thuissituatie hoe intensief deze contacten zijn. Dit kan bijvoorbeeld twee weekenden per maand zijn of elke week een dag of elk weekend. Soms is het een paar uur per twee weken. De intensiteit kan na verloop van tijd ook aangepast worden naar meer of minder. De contacten kunnen bij de ouders of bij de pleegouders thuis plaatsvinden of op het kantoor van Rubicon. Pleegouders moeten zich goed realiseren dat de ouders altijd heel belangrijk voor het kind zullen blijven, ook als het contact beperkt is.

Pleegkinderen brengen hun eigen geschiedenis met zich mee en dat beïnvloedt hun gedrag. Kinderen voelen zich bijvoorbeeld schuldig, boos en verdrietig omdat ze niet meer bij hun ouders kunnen wonen. Maar ze kunnen tegelijkertijd ook opgelucht zijn, omdat er eindelijk iets verandert. Pleegouders proberen deze kinderen te helpen hun weg te vinden in al deze verwarrende gevoelens. Zij bieden hen een thuis, aandacht, rust en stabiliteit zo lang of zo vaak als dat nodig is. Ook het gedrag van ouders wordt beïnvloed door schuldgevoelens, boosheid, verdriet en/of opluchting. Als pleegouder is het belangrijk daar niet over te oordelen.

Pleegkinderen nemen bovendien hun eigen gewoonten en patronen met zich mee, hun eigen normen en waarden. Pleegouders helpen hen een evenwicht te vinden tussen het handhaven hiervan en het aanpassen in het pleeggezin. Dit vergt ook aanpassing van het pleeggezin. Kinderen worden niet zomaar in een pleeggezin uit ons bestand geplaatst. Als een kind uit huis geplaatst moet worden, zal altijd eerst uitgezocht worden of het kind in de eigen familie- of vriendenkring terecht kan. Dit noemen we netwerkpleegzorg. In bijna 50% van de gevallen is dat succesvol.

Als een kind in zijn omgeving pleegouders vindt, noemen wij dat 'netwerkpleegzorg'. Dan gaat het bijvoorbeeld om opa en oma, om een tante, een buurvrouw of een vader en moeder van een vriendje.

Welke soorten pleegzorg kennen we?

Pleegzorg kent verschillende mogelijkheden, daarmee bieden wij maatwerk bij de hulp aan zowel kind, ouders als andere belangrijke mensen uit familie en sociaal netwerk. Niet meer dan nodig, niet minder dan noodzakelijk. Pleegzorg wordt steeds vaker in combinatie met andere vormen van hulpverlening aangeboden, bijvoorbeeld intensieve hulp aan de ouders.

Pleegzorg is zorg op maat

Rubicon zoekt altijd naar het pleeggezin dat het beste op de behoeften van het kind en zijn of haar gezin kan inspelen. Dit zijn de meest voorkomende pleegzorgvarianten:

• Partiële pleegzorg

Partiële pleegzorg wil zeggen dat een kind een deel van de week of van de maand bij jullie in huis komt en meestal ook (delen van) vakanties. Vaak gaat het om één of twee weekenden per maand en delen van een aantal schoolvakanties zoals de kerstvakantie en twee of drie weken in de zomervakantie. Jullie bieden opvang, geen opvoeding. Uiteraard hebben jullie wel eigen huisregels en normen en waarden. Bij partiële pleegzorg gaat het om kinderen die in een gezinshuis wonen of om kinderen die in een behandelgroep verblijven en geen familie of netwerk hebben waar ze in hun vrije tijd naartoe kunnen. Jullie hebben in dat geval contact met de gezinshuisouders of de groepsleiding. Het kan ook gaan om kinderen die thuis wonen bij hun ouders. Op deze manier kunnen de ouders voor hun eigen kind blijven zorgen.

Bij deze variant is tijd voor een matching.

Speciale vormen van partiële pleegzorg:

• Vakantiepleegzorg voor gezinshuizen

Rubicon heeft een aantal gezinshuizen. Gezinshuizen hebben volgens de CAO recht op vakantiedagen. Op die dagen moeten de gezinshuiskinderen allemaal naar een vakantiegezin gaan. Het gezinshuis plant de vakanties voor het hele jaar vooruit, zodat jullie weten wanneer er vakantiegezin nodig is. Het streven is om een kind steeds naar hetzelfde vakantiegezin te laten gaan. Gezinshuizen zijn niet flexibel in het schuiven van data, aangezien het om vier gezinshuiskinderen per gezin gaat en deze kinderen meestal elk een eigen vakantiegezin hebben. Het is daarom belangrijk dat jullie flexibel zijn. Het kan ook zijn, dat het kind op de behandelgroep van Rubicon verblijft. Elke vakantie dat een kind de groep kan verlaten, is dan meegenomen. In beide gevallen hebben jullie geen contact met de ouders of het netwerk van het kind.

Er is bij deze variant tijd voor matching.

• Vakantiepleegzorg voor pleeggezinnen

Er zijn ook reguliere pleeggezinnen die (incidenteel) behoefte hebben aan een vakantiegezin voor hun pleegkind(eren). Het kan bijvoorbeeld gaan om een pleeggezin dat de hulpverleningsvariant biedt; zij hebben dan een pleegkind opgenomen, maar hadden hun vakantie al geboekt voor een bepaald aantal personen.

Er is dan niet altijd tijd voor een matching.

• Acute zorg

Soms is er helemaal geen tijd om van alles te regelen. Na een telefoontje staat het kind binnen een paar uur op de stoep. We spreken dan van acute zorg. Deze variant mag zes weken duren, met een verlenging van zes weken. Daarna moet het kind terug naar huis, naar een pleeggezin of naar een behandelgroep. Voor de rust van het kind is het goed als het in het geval van pleegzorg niet

‘Toen hun moeder er alleen voor kwam te staan, kon ze niet meer voor haar kinderen zorgen. Ze zocht hulp en wij hebben toen de kinderen opgevangen. We weten allemaal dat het tijdelijk is. En als het thuis weer goed gaat, gaan ze met plezier terug. Dan hebben we een mooie tijd met ze gehad. Het prettige van pleegzorg voor spoedgevallen is dat je af en toe gewoon weer met z’n vieren bent. Daarna sta ik weer te popelen’, aldus een pleegmoeder.

over hoeft te gaan naar een ander pleeggezin als dat van jullie. Ook dan spreken we van **integrale pleegzorg** (meer informatie verderop in de tekst).

• Hulpverleningsvariant (tijdelijke pleegzorg)

Problemen binnen een gezin kunnen er ook de oorzaak van zijn dat uithuisplaatsing van het kind of de kinderen noodzakelijk is, zonder dat duidelijkheid is over de toekomst. Zonder dat de problemen duidelijk zijn voor de hulpverleners. Ouders krijgen bij deze tijdelijke pleegzorg de gelegenheid om hun problemen aan te pakken. Er worden afspraken gemaakt aan welke problemen de ouders moeten werken en welke hulp ze hierbij kunnen krijgen. Met als doel dat ouders na een korte periode weer voor hun kinderen kunnen zorgen. Hoe kort deze periode is, is moeilijk te zeggen. Dit kan een paar maanden zijn, maar ook een jaar. Als duidelijk wordt dat het de ouders niet (op korte termijn) lukt om hun problemen op te lossen, gaat een kind naar een plek waar het voor een langere periode kan blijven. Dit kan een pleeggezin als opvoedingsvariant zijn, een gezinshuis of een behandelgroep.

Wanneer een kind vanuit de hulpverleningsvariant bij jou kan blijven in het kader van de opvoedingsvariant, spreken we van **integrale pleegzorg**.

Bij de hulpverleningsvariant is er geen of weinig tijd voor matching. Er is dus geen of weinig tijd om informatie over het kind te verzamelen. Jullie hebben na een telefoontje kort de tijd (hooguit een week of twee) om het een en ander te regelen voor een kind waarvan vaak alleen de naam, leeftijd en het geslacht bekend is.

• Opvoedingsvariant (langdurige pleegzorg)

Pleegzorg als opvoedingsvariant wil zeggen dat het kind voorlopig niet naar huis terug kan. Rubicon zoekt pleegouders die gedurende een langere periode voor het kind kunnen zorgen. Daarom mag het leeftijdsverschil tussen het pleegkind en de jongste pleegouder niet meer dan 47 jaar zijn. Hoe lang deze opvang nodig zal zijn, is afhankelijk van de situatie.

Bij deze variant is er tijd om te matchen met een kennismaking.

Jullie krijgen als pleegouders zoveel mogelijk informatie over het kind en het gezin. Als jullie denken dat er sprake zou kunnen zijn van een match, zal er een kennismaking plaatsvinden tussen jullie en de ouders. In principe bij jullie thuis en anders bij Rubicon. Hier is een medewerker van Rubicon bij aanwezig en de (gezins)voogd of casemanager. Als alle partijen denken dat jullie en de ouders tot een goede samenwerking kunnen komen en inschatten dat het kind in jullie gezin zou kunnen passen, volgt de kennismaking met het kind. Is er sprake van een match, dan spreken jullie met de betrokkenen een inloopfase af. Dat wil zeggen het wennen van pleegkind en pleegouder(s) aan elkaar.

• Integrale pleegzorg

Integrale pleegzorg doet een nóg groter beroep op de flexibiliteit van pleegouders. Van integrale pleegouders wordt gevraagd om zich onvoorwaardelijk te richten naar de vraag van het pleegkind. Zij nemen een pleegkind in hun gezin voor zolang als dat nodig is. Die termijn is bij aanvang nog onbekend. Hiermee voorkomen we dat een pleegkind van het ene naar het andere pleeggezin moet verhuizen, bijvoorbeeld omdat blijkt dat er niet kortdurende zorg maar langdurende zorg nodig is. Centraal staat de vraag van het pleegkind (en zijn of haar gezin).

“Sommige kinderen kunnen niet naar huis en worden somber, als de schoolvakanties in zicht komen. Zij brengen de vakanties in een gezinshuis door. Wij proberen er het beste van te maken, maar het gevoel van overgebleven zijn, zal niet verdwijnen”, aldus een pleegmoeder.

Rubicon jeugdzorg

Pleegzorg is een onderdeel van Rubicon jeugdzorg, een organisatie voor allerlei vormen van jeugdhulpverlening zoals acute zorg, ambulante thuisbegeleiding, verblijf in groepen of gezinshuizen, hulp na seksueel misbruik en trainingen voor (pleeg)ouders en professionals. Rubicon helpt jeugdigen en hun ouders vooruit. Zo snel mogelijk, zo kort mogelijk en zo dicht mogelijk bij huis. Samen met de jeugdige en de ouders bekijken we welke (combinatie van) hulp nodig is.

Pleegzorg

De medewerkers van ons team Pleegzorg VSM (Voorbereiding, Selectie en Matching) geven voorlichting over pleegzorg en bereiden jullie voor op het pleegouderschap. Onze pleegzorgwerkers begeleiden in het latere traject niet alleen de pleegouders, maar ook de ouders en kinderen in het contactherstel en in de versteviging daarvan. Pleegouders ontvangen een pleegzorgvergoeding van Rubicon. Dat is een onkostenvergoeding voor de opvoeding en verzorging. De verwijzing naar pleegzorg kan gebeuren door de huisarts, Bureau Jeugdzorg (BJZ), Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).

De aanleiding om een kind uit huis te plaatsen en te kiezen voor pleegzorg ligt niet bij Rubicon, maar bij een gecertificeerde instelling zoals Bureau Jeugdzorg of William Schrikker Groep (ook vaak plaatsende instantie of plaatser genoemd). De plaatser is de voogd, gezinsvoogd of de casemanager van het kind. Hij of zij meldt een kind aan bij Rubicon. De pleegzorgwerker en de plaatser gaan vervolgens onderzoeken via sociale netwerkstrategieën wat de mogelijkheden zijn. Blijken er in het netwerk van het kind geen mogelijkheden te zijn, dan gaat de pleegzorgwerker, samen met team Pleegzorg VSM, op zoek naar een passend pleeggezin uit ons bestand.

Pleegzorg is geen adoptie: jullie krijgen géén gezag en alleen gedeelde zeggenschap over een kind. Pleegzorg is in principe tijdelijk. Pleegzorg is geen (eind)doel zoals adoptie, maar een middel/een tussenstation. Pleegzorg is hulpverlening.

2. De voorbereiding op het pleegouderschap

Wie kan zich aanmelden?

Om pleegouder te kunnen worden, hoef je geen traditioneel gezin te zijn. Alleenstaanden of twee vrouwen/mannen kunnen ook pleegouders worden. Het is ook niet nodig dat jullie zelf kinderen hebben. Pleegouders moeten wel ouder zijn dan 21 jaar. Bovendien moeten jullie bereid zijn de STIP training (Selectie en Training In Pleegzorg) te volgen die jullie voorbereidt op het pleegouderschap. Daarnaast worden jullie als aspirant-pleegouders justitieel gescreend op strafbare feiten door de Raad van de Kinderbescherming. Pleegouders mogen namelijk geen crimineel verleden hebben. Het werkgebied van Rubicon is Noord- en Midden-Limburg en daar moeten kandidaat pleegouders ook wonen en van plan zijn te blijven wonen voor langdurige pleegzorg. De afstand mag maximaal een half uur (autorit) rijden vanaf een van onze regiokantoren zijn.

Stabiel en flexibel thuis

Het bieden van pleegzorg vraagt veel energie van jullie gezin. Ook voor het kind is het van groot belang dat er alle aandacht en tijd voor hem/haar is. Het is daarom noodzakelijk, dat jullie een stabiele thuissituatie hebben en denken te houden, maar ook flexibel kunnen 'meebewegen' in het belang van het pleegkind.

Voorbeelden van een instabiele situatie;

- plannen voor (of bezig zijn met) een grote verbouwing
- plannen voor een verhuizing

- bezig zijn met het vinden van (ander) werk
- een relatie korter dan een jaar
- spanningen in de relatie
- opvoedingsproblemen met eigen kinderen
- onvervulde kinderwens (in een proces om deze te vervullen of in een proces van verwerking dat dit onvervuld zal blijven)
- onverwerkt verdriet
- het (gaan) volgen van therapie

Is één van deze voorbeelden op jullie van toepassing? Of gelden voor jullie een ander voorbeeld die als een instabiele situatie zou kunnen gelden? Wacht dan met het aanmelden voor pleegzorg totdat de situatie gedurende een langere tijd (weer) stabiel is. Twijfelen jullie, of ervaren jullie de situatie zelf niet als instabiel, overleg dan met een medewerker van het team Pleegzorg VSM. *Het leven delen met een pleegkind kan pas als jullie eigen leven op orde is. Een pleegkind kan nooit een gat opvullen.*

Informatieavond

Zijn jullie na het lezen van deze informatiebrochure nog steeds geïnteresseerd in het bieden van pleegzorg, meld je dan per mail of telefonisch aan voor een informatieavond (zie contactgegevens achterin deze brochure). Op deze avond wordt een toelichting gegeven op deze brochure en kunnen jullie vragen stellen. Zo krijg je een zo goed mogelijk beeld van pleegzorg én van Rubicon.

Jullie kunnen op deze avond het aanmeldingsformulier en de toestemmingsverklaring voor de justitiële screening meenemen.

Verklaring Van Geen Bezwaar (VGB)

Door de justitiële akkoordverklaring te ondertekenen, geven jullie Rubicon toestemming om inlichtingen in te winnen bij de Raad voor de Kinderbescherming. Die heeft inzage in het landelijk justitiële documentatieregister. De Raad bekijkt of er justitiële bezwaren zijn tegen jullie pleegouderschap. Zijn die er niet, dan krijgt Rubicon een 'Verklaring Geen Bezwaar' en gaan wij graag met jullie door.

Zodra jullie deze formulieren hebben teruggestuurd en de goedkeuring van de Raad is afgegeven, neemt een medewerker van het team Pleegzorg VSM contact met jullie op om een oriënterend huisbezoek te plannen.

Kennismaking

Tijdens de eerste kennismaking, het huisbezoek, wordt er op jullie persoonlijke situatie, motivatie en geschiedenis ingegaan, zodat onze medewerker jullie beter leert kennen. Hierdoor kan een eerste inschatting gemaakt worden of jullie (nu) voor het bieden van pleegzorg in aanmerking kunnen komen.

Pleegzorg doe je samen, niet alleen. Welke mensen staan om jullie heen? Welke mensen in jullie netwerk kunnen jullie ondersteunen? Met wie sparren jullie bij problemen? Belangrijke vragen vóórdat jullie beginnen aan een pleegkind.

Gaan we samen met elkaar verder dan krijgen jullie het 'levensboek' toegezonden. Het levensboek is een digitaal document met meer dan 80 vragen over jullie persoonlijke situatie, jullie geschiedenis en verlieservaringen. Na het inleveren van het levensboek met (verplichte) referenties kunnen jullie gaan deelnemen aan de voorbereidingstraining STIP. **Let op!** Jullie **moeten** zelf voor die referenties zorgen en ze ook aanleveren.

Het uitgangspunt van pleegzorg is dat een kind weer terugkeert bij zijn ouders. Soms is meteen duidelijk dat het kan, vaak moet er door alle partijen aan gewerkt worden. Als het niet lukt, nemen de pleegouders de opvoeding verder op zich.

Neem gerust de tijd voor een goede beslissing

Rubicon biedt jullie een gedegen voorbereiding op de taken van pleegouders. Door deze wijze van voorbereiden kunnen jullie én wij een weloverwogen besluit nemen. Uit ervaring weten wij dat het een enorme uitdaging kan zijn om als pleegouder(s) een kind te helpen bij het volwassen worden. Wij vinden het dan ook vanzelfsprekend dat niet iedereen die uitdaging aangaat.

De STIP training is een werkwijze om uit te zoeken wat de uitdaging jullie én ons waard is. Elk besluit is goed. Uiteraard hopen wij dat een pleegkind gebruik kan gaan maken van jullie aanbod. Wanneer jullie er alsnog vanaf zien, is dat spijtig, maar ook dan heerst er tevredenheid. Dan is er misschien een kind en jullie het verdriet bespaard gebleven vanwege een voortijdig afgebroken plaatsing.

Deze procedure kost tijd en dat is echt nodig! De plaatsing van een pleegkind is een grote verandering in jullie gezin. Het is dan ook goed om er rustig naartoe te groeien.

3. Levensboek en STIP training

Aspirant-pleegouders krijgen een groepsgewijze voorbereiding aangeboden. Deze training heet STIP (Selectie en Training In Pleegzorg) en bestaat uit vier bijeenkomsten. Jullie kunnen aan deze voorbereidingstraining deelnemen nadat jullie het levensboek aan ons hebben gestuurd (dat wordt na het eerste huisbezoek uitgereikt). Met de STIP training zijn jullie een aantal weken een avond per week bezig. Jullie bekijken of pleegzorg (nu) passend is en krijgen zicht op de mogelijkheden die er voor jullie zijn.

De STIP training wordt door medewerkers van het team Pleegzorg VSM gegeven. Tussentijds en aan het eind van de training brengen zij een bezoek bij jullie thuis. In deze huisbezoeken wordt het levensboek besproken en de landelijke criteria voor pleegzorg. Onze medewerkers proberen jullie zo goed mogelijk te leren kennen. Samen nemen we een zorgvuldig besluit of er op een veilige en verantwoorde manier bij jullie een pleegkind geplaatst kan worden en of een goede samenwerking mogelijk is.

STIP criteria

In de training zijn de zes STIP criteria verweven, die landelijk door alle pleegzorgorganisaties gehanteerd worden voor kandidaat-pleegouders. Op deze criteria is het pleegouderschap gebouwd.

1. Openheid en duidelijkheid in het contact

- Pleegouders staan open voor de verschillen tussen henzelf en de ander. Ze oordelen niet en stellen zich respectvol op. Ze kunnen informatie uitwisselen met mensen die anders denken dan zijzelf. Met mensen die door hun levenservaring, leeftijd, cultuur, mogelijkheden, waarden en normen een andere kijk op verschillende zaken hebben.
- Pleegouders zijn in staat positieve contacten te onderhouden met hun eigen gezinsleden, met burens en anderen in hun omgeving (artsen, leerkrachten en dergelijke). Ze doen dat ook met het pleegkind en de familie van het pleegkind.
- Pleegouders kunnen goed uitkomen voor hun gevoelens. Ze praten daar open over, zonder dat de ander het gevoel heeft hieraan te moeten 'trekken'. Ze beschikken over voldoende zelfreflectie en staan open voor feedback. Ze staan open voor het hulpverlenende karakter van pleegzorg (ook criterium 2). Ze zijn bereid om mee te werken aan en mee te denken over de doelen voor het kind. Daarnaast zijn ze bereid om mee te werken aan en mee te denken over de doelen voor zichzelf.

Deze STIP training is vrijblijvend en biedt jullie ruimte om na te denken. Blijkt pleegzorg toch niet bij jullie of jullie gezin te passen (op dit moment), dan kan de aanvraag ingetrokken worden. Vaak is deze training ook al een zelfselectie, jullie kunnen zelf nagaan of jullie dit willen en kunnen. En kunnen en willen jullie dit in samenwerking met de ouders en de hulpverleners doen!

- Pleegouders kunnen goed luisteren en vragen stellen. Ze zijn geïnteresseerd in de mening van de ander. Ze zijn in staat om hun eigen mening bij te stellen. Ze kunnen kort en duidelijk vertellen. Ze kunnen vertellen over wat ze meemaken, kunnen problemen verduidelijken en gedragingen beschrijven.
- Pleegouders kunnen met kinderen en volwassenen praten zonder tegen hen te preken, hen te veroordelen, te klagen, hen belachelijk te maken of tegen hen te schelden. Ze zeggen wat ze bedoelen en ze bedoelen wat ze zeggen, waarbij ze wel voldoende tactvol zijn en over voldoende sensitiviteit beschikken.

2. Samenwerken als team en het delen van ouderschap

- Pleegouders delen het ouderschap met de ouders en de familie van het kind. Dat wil zeggen; ouders mogen en kunnen hun eigen ouderrol blijven vervullen en pleegouders stellen zich niet concurrerend op. Dit gebeurt niet alleen via directe contacten, maar zeker ook via de gevoelens van het kind over zijn familie.
- Pleegouders zijn in staat om hun pleegkind te helpen alle belangrijke mensen in zijn of haar leven een plaats te geven (ook criterium 3). Pleegouders stellen zich respectvol op ten opzichte van de ouders en de familie (ook criterium 1). Ze maken tijd voor de oudercontacten.
- Pleegouders delen ook de zorg en de planning rondom het kind met de pleegzorgwerker. Ze houden de pleegzorgwerker op de hoogte van de ontwikkelingen van het kind en van de situatie bij hen thuis (ook criterium 1). Ze geven de pleegzorgwerker de ruimte om mee te denken. Ze maken tijd voor de begeleidingsgesprekken en de evaluatiegesprekken. Ze aanvaarden de procedures en de begeleiding van Rubicon jeugdzorg. Ze beschikken over verantwoordelijkheidsgevoel en stellen zich flexibel op. Ze houden zich aan afspraken.

3. Kinderen helpen een positieve kijk op zichzelf te ontwikkelen

Kinderen die verwaarloosd, mishandeld of seksueel misbruikt zijn, geven vaak zichzelf de schuld van de problemen in hun gezin. De afwijzing door hun familie en soms ook door andere pleeggezinnen, heeft ertoe geleid dat het kind negatief over zichzelf denkt. Het kind is ook verward: wie ben ik eigenlijk? Bij wie hoor ik thuis?

- Pleegouders helpen pleegkinderen hun levensgeschiedenis en zichzelf te begrijpen. Ze kunnen er mee omgaan op een niet-veroordelende manier. Dus op een manier die het kind helpt zich (weer) goed te voelen over zichzelf. Complimenten geven gaat pleegouders goed af. Het verwoorden en benoemen van gevoelens en gedrag van het kind gaat hen ook goed af. Pleegouders zijn in staat om 'het kind achter het gedrag' te blijven zien, ook als het even moeizaam gaat.
- Om een kind te kunnen helpen positief over zichzelf te voelen, is het belangrijk dat de pleegouder ook positief over zichzelf denkt (c.q. zelfverzekerd en zelfbewust is). De pleegouder heeft een positieve levensinstelling. Verlieservaringen dienen verwerkt te zijn. Een kind voelt namelijk haarfijn de kwetsbare kanten van de pleegouder aan en zal hierop reageren.

4. Kinderen helpen hun gedrag te veranderen zonder hen pijn te doen

Misbruikte, verwaarloosde of (seksueel) mishandelde kinderen hebben door toedoen van volwassenen schade opgelopen. Ze hebben geleerd dat geslagen worden wel pijn doet, maar meestal beter is dan helemaal geen aandacht te krijgen. Deze kinderen verwachten dat hun pleegouders ook lichamelijk geweld tegen hen zullen gebruiken. Als dat gebeurt, lopen ze nog meer schade op. Het is van wezenlijk belang dat pleegouders deze cirkel doorbreken.

- Pleegouders geven het kind aandacht en helpen het kind zijn gedrag te veranderen. Zij doen dat zonder te kwetsen, te slaan of andere pijnlijke straffen te gebruiken. De pleegouders beschikken over voldoende opvoedingsvaardigheden (zoals geduld hebben en consequent kunnen zijn). Ze kunnen duidelijke regels en grenzen hanteren, op een respectvolle manier (ook criterium 1). Geen voorwaarde, maar het helpt wel als de pleegouder over een gezonde dosis humor beschikt.

5. Inschatting van de uitwerking die het pleegouderschap op de eigen situatie heeft

De komst van een pleegkind heeft invloed op elk lid van het gezin. Het geeft gevolgen voor de verdeling van tijd, aandacht en ruimte, voor de financiën en voor de onderlinge verhoudingen en verantwoordelijkheden.

- Pleegouders laten zien dat ze in staat zijn de gevolgen in te schatten van een nieuw gezinslid op de gezinsrelaties. Ze zijn flexibel en beschikken over voldoende aanpassingsvermogen (ook criterium 1).
- Pleegzorg is in principe tijdelijk. Pleegzorg is een middel, geen doel. Het doel is 'terug naar huis zodra dat kan'. Daarom zijn pleegouders in staat om een kind ook weer los te laten en kunnen zij een inschatting maken over de gevolgen voor hun gezin wanneer dit aan de orde is.
- Pleegouders kunnen aangeven hoe ze de mogelijk te verwachten spanningen het hoofd zullen bieden. Ze zijn voldoende stressbestendig en beschikken over doorzettingsvermogen. Pleegouders kunnen omgaan met verlies. Ze hebben de verliezen in hun eigen leven ervaren en voldoende verwerkt (ook criterium 3). Daardoor zullen eventuele spanningen in het gezin niet vergroot worden door de verliezen die het pleegkind heeft geleden.
- De pleegouders hebben een stabiele gezinssituatie. Ze verwachten geen grote veranderingen in de directe toekomst. Het hele gezin en het netwerk staat achter de keuze om pleegzorg te gaan bieden. Het netwerk is betrokken en is bereid om (tijdelijk) de zorg voor jullie pleegkind op zich te nemen als jullie het (tijdelijk) niet meer kunnen.

6. Veiligheid

Pleegouders zijn in staat tot het bieden van fysieke en emotionele veiligheid aan pleegkinderen en beschermen het pleegkind tegen alles wat een vorm van bedreiging kan zijn voor die veiligheid.

Tijdsduur

Het is moeilijk om exact aan te geven hoeveel tijd er verloopt tussen jullie eerste verzoek om informatie en het moment dat jullie daadwerkelijk pleegouder zijn. Wij moeten rekening houden met zoveel factoren dat wij jullie alleen kunnen beloven de hele procedure zo snel mogelijk te laten verlopen.

In samenwerking met elkaar ontwikkelen jullie 'STIP voor STIP' een reële kijk op pleegzorg, zodat jullie zelf kunnen beoordelen of én met welke mogelijkheden jullie binnen pleegzorg ingezet willen worden. De zes selectiecriteria vormen handvatten voor de trainers en voor jullie als pleegouders om te beoordelen of het pleegouderschap iets voor jullie is.

4. Jullie zijn aspirant-pleegouder!

Matching

Na het volgen van de STIP training zijn jullie aspirant-pleegouders. Jullie zijn zo goed mogelijk voorbereid en jullie hebben een aanbod gedaan voor een vorm van pleegzorg die bij jullie persoonlijke situatie past. Dit betekent niet altijd dat jullie ook direct als pleegouder ingezet kunnen worden. Jullie worden in het bestand geplaatst. Waarom?

Voor het ene kind is het noodzakelijk de oudste in een gezin te zijn; een ander is als hekkensluitertje meer op zijn plek. De één moet zeer snel naar een pleeggezin, bij de ander is er meer tijd om tot een goede match te komen (waarbij we ook matches tussen ouders en pleegouders). Het ene kind zoekt een gezin waar langdurig opgroeien een mogelijkheid is, het andere kind zoekt een gezin voor regelmatige weekends. De één heeft een druk en levendig gezin nodig, de ander heeft meer baat bij een rustig en gestructureerd gezin.

Ook de woonplaats kan bepalend zijn. Het ene kind moet zo dicht mogelijk bij de ouders geplaatst te worden, voor een ander kind is het juist belangrijk dat het niet te dicht bij de ouders wordt geplaatst. We houden ook, waar mogelijk, rekening met reisafstanden. Een kind uit Midden-Limburg zullen we niet zo snel plaatsen in een pleeggezin in het uiterste noorden van Limburg.

Samenvattend: het zoeken naar het juiste pleeggezin bij het pleegkind is een complexe puzzel van allerlei factoren.

Bij de eerste plaatsing (bij de opvoedings- en hulpverlenersvariant) start het traject 'coaching on the job'. Dit is een verlenging van de training, maar heeft niets met een selectieprocedure te maken. Jullie zijn immers al geselecteerd.

Het 'coaching on the job' versterkt de contactopbouw tussen jullie en het pleegkind en duurt ongeveer zes weken. Met videobegeleiding leren jullie het pleegkind in korte tijd beter kennen. Deze coaching wordt door een medewerker van het team Pleegzorg VSM verzorgd, naast de begeleiding die jullie van jullie pleegzorgwerker krijgen.

Bij de opvoedings- en hulpverlenersvariant zal er ook bij partiële pleegzorg 'coaching on the job' gegeven worden. Dat hangt af van de frequentie en de intensiteit. Bij iedere plaatsing wordt er een pleegcontract afgesloten tussen het pleeggezin en Rubicon.

Begeleiding

De pleegzorgwerkers van Rubicon begeleiden pleegouders, pleegkinderen, ouders en kinderen. Zij zijn als zorgcoördinator vanaf het begin tot het einde van de hulp aan het pleegkind verbonden. Nemen jullie afscheid van een pleegkind, dan nemen jullie ook afscheid van die pleegzorgwerker. Bij de komst van een volgend pleegkind, kan het zijn dat jullie weer dezelfde pleegzorgwerker krijgen, maar het kan dus ook een andere zijn. Bovendien kan er tussentijds noodgedwongen een wisseling van pleegzorgwerker/zorgcoördinator plaatsvinden. Dit kan diverse redenen hebben.

Aan het begin van elke plaatsing maakt de pleegzorgwerker afspraken met jullie (binnen de landelijk geldende wettelijke kaders) over deze begeleiding: hoe vaak hij (of zij) jullie zal bezoeken, maar ook praat hij met jullie over financiën, contacten met de ouders van het kind, et cetera. Dat wordt vastgelegd in een plan. Naast het plan voor het pleegkind stelt de begeleider samen met jullie een pleegouderbegeleidingsplan op, naar aanleiding van de STIP rapportage. In dat plan staat omschreven waarop de nadruk in de begeleiding ligt. Dit wordt elk jaar met jullie geëvalueerd.

Financiën

Wij registreren de plaatsing in onze bestanden en zorgen voor financiële zaken, zoals de uitbetaling van de vaste pleegzorgvergoeding en, indien van toepassing, de vergoeding van de noodzakelijke extra kosten. De pleegzorgvergoeding is afhankelijk van de leeftijd van het pleegkind en ligt in 2018 tussen de € 18,04 en € 22,21 per dag. De actuele bedragen per leeftijd kun je vinden op www.pleegzorg.nl onder het kopje pleegouders/financiën of op onze website: www.rubicon-jeugd-zorg.nl bij Pleegzorg/Pleegouder informatiemap.

In een pleegcontract worden aan het begin van de plaatsing alle afspraken vastgelegd. Afhankelijk van de aard van de plaatsing (vrijwillig of justitieel) worden zaken als ziektekosten, WA-verzekering, studiekosten en andere extra kosten geregeld via de ouders of door de plaatsende instantie. Bij het begin van de plaatsing ontvangen jullie hierover meer informatie.

Pleegvergoeding

Met de invoering van de Jeugdwet zijn gemeenten per 1 januari 2015 verantwoordelijk geworden voor de pleegzorg. Pleegouders die met de pleegzorgaanbieder een contract hebben, hebben recht op een pleegzorgvergoeding. Gemeenten die pleegzorg inkopen, zijn wettelijk verplicht om ervoor te zorgen dat pleegzorgaanbieders deze pleegzorgvergoeding kunnen verstrekken aan pleegouders, zoals opgenomen in de ministeriële Regeling Jeugdwet.

Rubicon biedt vraaggerichte pleegzorg. Daarbij gaan we uit van de situatie en de behoeften van het pleegkind en zijn of haar ouders. Ieder kind heeft andere omstandigheden nodig die ervoor zorgen dat de plaatsing in een pleeggezin de meeste kans van slagen heeft.

De pleegzorgvergoeding in de regeling bestaat uit 3 elementen:

1. Het basisbedrag

Het basisbedrag betreft een onkostenvergoeding voor de opvoeding en verzorging van een pleegkind. Het basisbedrag staat vast en is afhankelijk van de leeftijd van het kind.

2. Toeslagen

De regeling schrijft voor dat de pleezorgaanbieder het basisbedrag in een drietal gevallen mag verhogen met een toeslag:

1. Als het pleegkind in een crisissituatie met spoed bij een pleegouder wordt geplaatst gedurende de eerste vier weken van het verblijf van het pleegkind
2. Bij drie of meer pleegkinderen, vanaf het derde en volgende pleegkind
3. Als het pleegkind een verstandelijke, zintuiglijke of lichamelijke beperking heeft.

Bij situatie 1 en 2 beoordeelt de pleezorgaanbieder of er sprake is van deze situatie. Als dat het geval is, heeft de pleegouder recht op de gehele toeslag. Bij situatie 3 stelt de pleezorgaanbieder de hoogte en duur van de toeslag vast.

3. Vergoeding van bijzondere kosten

In de praktijk kan het voorkomen dat pleegouders noodzakelijke bijzondere kosten voor hun pleegkind maken die niet uit het basisbedrag of een van de toeslagen kan worden voldaan. Alleen noodzakelijke kosten, die niet verhaald kunnen worden bij de onderhoudsplichtige ouders en die niet op grond van een andere regeling vergoed kunnen worden, komen voor vergoeding in aanmerking. De pleezorgwerker is goed op de hoogte van de regelingen.

Ondersteuning en nazorg

Ieder pleeggezin krijgt begeleiding van een van onze pleezorgwerkers. Onze medewerkers hebben zich gespecialiseerd in intensieve begeleiding en behandeling van pleegkinderen die met ernstige emotionele, psychosociale en of psychosomatische problemen kampen. We werken integraal en vraaggericht. Dat wil zeggen dat we die hulp inzetten die een pleegkind en de pleegouders nodig hebben.

Buiten kantooruren heeft Rubicon een bereikbaarheidsdienst voor crisissituaties.

De nazorg omvat een eindgesprek, na de beëindiging van een plaatsing. Hierin wordt met jullie, de plaatser en de pleezorgwerker besproken hoe het pleegkind in jullie gezin geleefd heeft en hoe jullie het pleegouderschap ervaren hebben. We bespreken het verloop van de plaatsing, de begeleiding en bekijken of extra nazorg nodig is. Na afloop van een plaatsing komen jullie, als iedereen het hiermee eens is, als pleeggezin weer terug op de beschikbaarheidslijst.

5. Rechten van pleegouders

Gezag

De ouders van kinderen die naar een pleeggezin gaan, kunnen op drie manieren gezag hebben over hun kind. Deze mate van gezag heeft invloed op de rechten van pleegouders.

1. De ouders kunnen geheel vrijwillig instemmen met het plaatsen van een kind in een pleeggezin. Ouders behouden het volledige gezag over hun kinderen bij een plaatsing via de vrijwillige hulpverlening.
2. Ook kan in het gezin een gezinsvoogd aangesteld worden. De ouders hebben dan beperkt gezag en het kind is onder toezicht gesteld.
3. Een laatste mogelijkheid is dat kinderen onder voogdij zijn geplaatst. De ouders hebben dan geen gezag meer. Dit gezag berust bij de voogdijinstelling.

Belangrijkste onderdelen van de Wet herziening kinderbeschermingsmaatregelen voor pleegzorg

Aanvulling op blokkaderecht voor pleegouders bij ondertoezichtstelling

Pleegouders hadden al blokkaderecht bij een vrijwillige pleezorgplaatsing en wanneer de voogdij over hun pleegkind bij een Gecertificeerde Instelling ligt. Wanneer een jeugdige bij een vrijwillige

plaatsing langer dan een jaar bij pleegouders woont, kunnen pleegouders gebruik maken van het blokkaderecht. Dit betekent dat een ouder aan de pleegouder(s) moet vragen de jeugdige weer zelf te mogen verzorgen. Stemt een pleegouder hier niet mee in, dan moet de ouder aan de rechtbank toestemming vragen. Zolang er geen toestemming is, kunnen de ouders de jeugdige niet uit het pleeggezin halen. Pleegouders kunnen ook gebruik maken van het blokkaderecht als Bureau Jeugdzorg de voogdij heeft over de jeugdige (als een pleegkind langer dan een jaar bij pleegouders woont). Het blokkaderecht geldt niet bij een ondertoezichtstelling. Zie ook www.pleegzorg.nl

Klachtenprocedure

Hebben jullie klachten, welke dan ook, dan kunnen jullie die melden bij de pleegzorgwerker of bij de clusterleider van de pleegzorg. Biedt dat geen oplossing, dan kunnen jullie je wenden tot een onafhankelijke vertrouwenspersoon van het Advies- en Klachtenbureau Jeugdzorg, het AKJ (www.akj.nl). Elk kind, elke jongere en elke ouder of verzorger die te maken heeft met jeugdhulp kan bij klachten een vertrouwenspersoon inschakelen. Ook pleegkinderen en pleegouders kunnen met vragen, problemen of klachten over jeugdhulp terecht bij het AKJ. De ondersteuning door de vertrouwenspersoon is altijd gratis. Is de klacht niet naar tevredenheid behandeld, dan kunnen jullie de directie van Rubicon inschakelen. Meer informatie vind je op onze website bij Over Rubicon/Klacht indienen.

Wet op persoonsregistratie

Sinds 1 januari 1990 is de Wet op persoonsregistratie van kracht. Deze wet bepaalt dat jullie persoonlijke gegevens alleen mogen worden gebruikt voor het doel waarvoor ze zijn gevraagd. Ze mogen alleen onder ogen komen van de mensen voor wie ze zijn bestemd. Tevens geeft de wet jullie het recht om de over u opgenomen gegevens in te zien, te verbeteren, aan te vullen of te verwijderen en na te vragen aan wie de gegevens zijn verstrekt. Als jullie hiervan gebruik willen maken, kunnen jullie schriftelijk een verzoek bij ons indienen.

6. Meer weten?

Pleegzorg Nederland

Wil jullie meer lezen over pleegzorg en alles wat daarmee te maken heeft? Pleegzorg Nederland heeft een aantal boeken, tijdschriften en vakliteratuur geselecteerd die jullie meer informatie geven over pleegzorg. Kijk op hun website: www.pleegzorg.nl bij Voor pleegouders/lezen over pleegzorg.

Op deze website vinden jullie ook verhalen van mensen die pleegouder zijn geworden. Hoe is het om voor een kind van een ander te zorgen, wat voor invloed heeft het op je leven, wat is er soms moeilijk en wat is er mooi? Verder staat er een kleine test op waarmee jullie kunnen ontdekken of pleegouderschap bij jullie past.

Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen (NVP):

De Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen (www.denvp.nl) organiseert bijeenkomsten, collegiale ondersteuning, reageert op officiële stukken namens de pleegouders, behartigt individuele belangen van pleegouders en onderhoudt internationale contacten.

Rubicon jeugdzorg, centraal bureau

Bezoekadres: Bergerweg 23, 6085 AS Horn

Postadres: Postbus 4702, 6085 ZG Horn

T: 0475-588400

E: info@rubicon-jeugdzorg.nl

I: www.rubicon-jeugdzorg.nl